

متعہ در نگاہ شیعہ

www.ketab.ir

مؤلف:

لیلا رمضان نیا سماکوش

۱۳۹۷

سرشناسه: رمضان‌نیا سماکوش، لیلا، ۱۳۶۰ -
عنوان و نام پدیدآور: متعه در نگاه شیعه/ مولف لیلا رمضان‌نیا سماکوش.
مشخصات نشر: نکا: درسا قلم، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری: ۱۷۴ ص: ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۸۰۳۳-۶-۱

وضعیت فهرست نویسی: فیپا

موضوع: متعه

موضوع: Muta

به بند: ننگره: ۱۳۹۷ م ۲، ۸/۴/۱۸۹ BP

رده بندی: بی: ۲۹۷/۳۶

شماره کتابشناسی: ۵۳۳۷۷۸۳

سازمان اسناد و کتابخانه ملی

عنوان کتاب: متعه در نگاه شیعه
نویسنده: لیلا رمضان‌نیا سماکوش
صفحه آرا: احمد خدادی
طراحی جلد: آتلیه گرافیک انتشارات درسا قلم
ناشر: انتشارات درسا قلم

نوبت چاپ: اول

سال چاپ: ۱۳۹۷

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

محل نشر: مازندران

چاپ و صحافی: گاندی

قیمت: ۱۸۰۰۰ تومان

نشانی انتشارات: مازندران - نکا خیابان انقلاب کوچه شهید خلیلی - خلیلی ۴

شماره تماس: ۰۹۱۱۶۳۴۶۱۵۷

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۸۰۳۳-۶-۱

کلیه حقوق این کتاب برای انتشارات درسا قلم محفوظ است.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
پیشگفتار.....	۱۰
مقدمه.....	۱۱

فصل اول

کلیات و مفاهیم.....	۱۳
ازدواج.....	۱۴
متعه.....	۱۶
صیغه.....	۲۰
عقد.....	۲۱
اجتماع.....	۲۱
فقه.....	۲۲

فصل دوم

جایگاه ازدواج در اسلام.....	۲۳
فلسفه ازدواج.....	۲۴
اهمیت ازدواج.....	۳۰
شرایط ازدواج.....	۳۸
موانع ازدواج.....	۴۲
آثار فردی، اجتماعی ازدواج.....	۴۸
احکام ازدواج دائم.....	۵۳

فصل سوم

مشروعیت متعه.....	۵۷
-------------------	----

پیامبر و ازدواج موقت	۶۴
صحابه رسول خدا و ازدواج موقت	۶۷
تابعین و ازدواج موقت	۶۸
اجماع فقها و شیعه	۶۸

فصل چهارم

بررسی روایی ازدواج موقت	۷۱
روایات دلالت کننده بر ازدواج موقت	۷۲
سازگاری بین روایات نسخ متعه	۷۵

فصل پنجم

متعه در فقه	۸۹
ارکان متعه	۹۰
شرایط متعه	۹۳
احکام متعه	۹۷
احکام ازدواج (دائم یا موقت) با اهل کتاب	۱۰۰

فصل ششم

تحریم متعه	۱۰۳
تحریم متعه توسط خلیفه دوم	۱۰۴
ضرورت وجود متعه و مفسد تحریم آن	۱۱۵

فصل هفتم

بررسی ازدواج موقت در جامعه	۱۲۹
آثار اجتماعی ازدواج موقت	۱۳۰
ازدواج موقت راهی برای کاهش جرائم جنسی	۱۳۷

بازتاب ازدواج موقت در میان اقشار مختلف مردم ۱۵۱

فصل هشتم

بررسی شبهات ۱۵۷

نتیجه گیری ۱۶۷

پیشنهات ۱۶۹

منابع مأخذ ۱۷۱

www.ketab.ir

پیشگفتار

انسان در نظام آفرینش جایگاه والا و شایسته‌ای دارد و برترین عصاره هستی است. در این راستا انسان همانند دیگر آفریده‌ها از جفت نر و ماده تشکیل شده است و سیر تحقق تداوم زیستی و تعالی معنوی او در قالب همزیستی این دو نوع مقرر شده است و به مقتضای حکمت الهی، گزینه و تمایل هر یک از دو جنس به دیگری و وجودش نهاده شده و زمینه برای پیدایش نهاد خانواده با کوشش هر یک از دو جنس فراهم آمده است. سنت ازدواج از یک سو نیاز جنسی و ریزی و نیز تولید نسل را برآورده می‌سازد و از سوی دیگر تأمین کننده نیازهای عاطفی، روانی و اجتماعی اعضای نهاد خانواده است.

پیامبر اکرم (ص) درباره اهمیت ازدواج می‌فرمایند: «تَنَازَكُوا تَنَاسَلُوا تَكْثُرُوا! ازدواج کنید، رزق پدید آورید و جمعیت خود را زیاد کنید». در نظام اسلام پیوند ازدواج تنها در قالب ازدواج دائم و مستمر طراحی نشده، بلکه در شرایط و بنا بر برخی از مصالح و ضرورت‌ها، چاره دیگری با عنوان ازدواج موقت را اندیشیده است. اما ازدواج موقت یا «متعّه» در عین مشروعت اسلامی، به عنوان یکی از موضوعات چالش برانگیز فقهی، حقوقی و اجتماعی مورد بحث و جدل صاحب نظران بوده است و هم اکنون نیز به دلیل افزایش قشر جوان از مباحث حائز اهمیت است.

امید است مطالب این کتاب پاسخی مناسب برای پرسش‌های بسیاری که درباره ازدواج موقت مطرح است، باشد و نیز گامی در جهت اطلاع رسانی و بستری مناسب برای اجرای آن در میان جامعه.

خدایا چنان کن سرانجام کار تو خشنود باشی و ما رستگار

مقدمه

«متعّه» در لغت به معنی شکار و طعام و توشه اندک و در اصطلاح عبارت است از زنی را به نکاح در آوردن برای تتمیع چند روزه که به آن «ازدواج موقت» و یا «صیغه» گفته می‌شود و دارای احکام خاصی از جمله تعیین مدت عقد و مشخص بودن مهر می‌باشد. «متعّه» از زمان پیامبر (ص) اجرا می‌شده و بعد از تحریم عمر، دچار دستخوش شدن با شکل‌های گوناگونی با آن برخورد می‌شد.

غریزه جنسی یکی از نیرومندترین غرایز انسانی است و اگر به صورت صحیح پاسخ داده نشود برای اشباع به راه‌های انحرافی کشیده می‌شود. اسلام راه حل منطقی و مقعولی را برای حل این مشکل ارائه داد و آن را ازدواج موقت است چون اسلام نه آزادی جنسی را قبول می‌کند و نه غریزه جنسی را سرکوب می‌کند. از این رو راه حل اضطراری را برای افراد مشخص نص کرده است.

عصری که ما در آن زندگی می‌کنیم ایجاب می‌کند بسیاری از مسائل دوباره بررسی و ارزیابی گردد که متعّه یکی از این مسائل است چرا که افکار جامعه نسبت به این موضوع بداندیده بوده و ذهنیت شفافی از این مسئله ندارند و آن را یک ازدواج فاجع و خارج از قوانین می‌دانند در حالی که اگر موضوع ازدواج موقت با شرایط دینی که در اسلام برای آن وضع شده در جامعه پیاده شود، جلوی بسیاری از نابسامانی‌ها گرفته می‌شود. پس باید متعّه طبق شریعت الهی در جامعه احیا گردد و حدود و مرز آن شناخته شود و از برداشت‌های غلط پرهیز شود.

نویسنده در این کتاب تلاش کرده است آنچه را که اسلام با نام ازدواج موقت (متعّه) مجاز دانسته خوب معرفی کند چرا که در

جامعه امروزی فاصله بین بلوغ طبیعی و اجتماعی زیاد شده است و مسائل بی بند و باری جنسی رو به فزونی گذاشته است. این دو عامل در کنار عوامل دیگر ما را بر آن داشته تا به راه چاره‌ای که اسلام هزار چهار صد سال قبل آن را مطرح کرده است بپردازیم.

در این کتاب سعی ما بر آن است تا با مطالعه و بررسی متون دینی و نیز با استفاده از آیات قرآن و کلام معصومین (ع) پاسخ مناسبی به هر یک از سوالات مطرح شده در این مجموعه را داده باشیم.

۱- رد عمل موقت در که در فقه شیعه مطرح است چگونه در اجتماع اجرا می شود.

۲- آیا ازدواج دائم تسخیر نیاز جامعه امروزی می باشد؟

۳- آثار مثبت و منفی ازدواج موقت در جامعه چیست؟

۴- بین ازدواج موقت و فحشاء رابطه ای برقرار است؟

۵- آیا ازدواج موقت یک راه حل مناسبی برای کنترل غریزه جنسی است یا معضل اجتماعی؟